

Biblioteksplan 2009 - 2012

Laxå kommun

Förord

Biblioteket har betydelse för medborgarna. Det är inte enbart skolan som står för lärandet utan där har också biblioteket och skolbiblioteken en stor central plats. Biblioteket, samhällets vardagsrum, har en stor betydelse genom att det erbjuder ett neutralt offentligt rum som relativt kravlöst erbjuder alla invånare olika former av möten och inspirerande upplevelser. Från det skrivna ordet, till den sökta informationen i internets värld eller samspråk med bibliotekarien. Det finns något för alla, från ålder 0-100 år. En liten sagostund för de yngsta eller boklån/läsestund för våra skolungdomar. Från att läsa dagstidningar till att söka efter fack- och/eller skönlitteratur. Besöka en konstupställning eller hembygdsrummet för att lära känna hembygdens historia och kanske släktforska. Kultur och historia skapas av bygdens identitet, traditioner och lokalhistoria. Det är svårt att möta framtiden om vi inte kan vår historia. De publika datorerna är viktiga. Det är inte självklart att det finns datorer i alla hem. Där kan ungdomar arbeta med skolrelaterat material, söka information eller chatta. De är inte bara till för de unga, utan för alla. Det har blivit ett lätt sätt att läsa olika bloggar och söka information eller kanske ha mejlkontakt med människor i andra länder. Det är en naturlig mötesplats som är neutral vad det gäller politik, ideologi och religion. Där kan man själv botanisera i biblioteket som speglar sin samtid. Så blir biblioteket även imorgon ett svar mot invånarnas behov och förväntningar. Lagtexten om att skapa en biblioteksplan blir inte bara en lek med ord. Det blir en mening med att formulera en lokal biblioteksplan som förutom de traditionella värdena placerar biblioteket i dess sammanhang i den kommunala organisationen. Politikerna får en möjlighet att tala om sin strategi för framtiden samt peka på vägval vid prioriteringar och beslut.

Susanne Stenlund

Barn- och utbildningsnämndens ordförande

Innehåll:

Biblioteksplanens syfte.....	3
Nuvarande biblioteksverksamhet.....	3
Bibliotekens service.....	4
Bibliotekets tillgänglighet.....	4
Medieplan.....	5
Biblioteksverksamhet och service för olika åldrar och grupper.....	6
Samverkan.....	8
Datorer och internetanvändning.....	8
Kopiering.....	9
Arrangemang.....	9
Statistik för år 2008.....	9
Prioriterade mål för verksamheten under perioden.....	10
Uppföljning och utvärdering.....	10

Biblioteksplanens syfte

Enligt bibliotekslagens 7 § ska kommuner och landsting anta planer för biblioteksverksamheterna.

En biblioteksplan är ett redskap för att strukturera och i samverkan ta tillvara de biblioteksresurser som finns, skapa beredskap för framtidens krav och för att stimulera till utveckling.

Biblioteksverksamheten regleras i huvudsak av:

- Bibliotekslagen (SFS 1996:1596, ändrad 2004:1261), se www.kulturradet.se
- UNESCO:s folkbiblioteksmanifest 1994/
- UNESCO:s skolbiblioteksmanifest 1999 (Svenska Unescorådets skriftserie 2/2000, se www.unesco-sweden.org/dokument)
- Lokala styrdokument för Laxå kommun, se www.laxa.se

Nuvarande biblioteksverksamhet

Laxå bibliotek ligger under barn- och utbildningsnämnden och är därmed en del av barn- och utbildningsverksamheten. I den verksamheten ingår områdena skola, förskola, fritid och kultur.

Verksamhetschef för BUN är chef för dessa områden.

Huvudbiblioteket är beläget i centrala Laxå. Biblioteksfilialer finns i Finnerödja och Hasselfors.

Båda är integrerade med skolbibliotek och har sina lokaler i respektive skola. Folkbiblioteket ansvarar också för skolbiblioteken i kommunen, både medier och personal. Förutom filialerna finns tre skolbibliotek i tätorten Laxå.

År 2008 utgörs bemanningen av :

- Bibliotekschef, 1,00 tjänst. I tjänsten ingår även visst kulturansvar.
- Bibliotekarier, 2,00 tjänster

Filialföreståndare, 1,65 tjänster. Varav 0,25 tjänst arbetar med lokalbokning, föreningsregister m.m.

- Biblioteksassistenter, 0,75 tjänst

Bibliotekens service

Biblioteken ska ge kommuninvånarna tillgång till media för information och studier samt kulturella upplevelser och förströelser. Huvudbiblioteket har öppet 29 timmar per vecka. Med undantag för perioden juni-augusti då biblioteket har öppet 20 timmar per vecka. Finnerödja bibliotek har öppet åtta timmar per vecka för allmänheten och sex timmar per vecka för skolan. Hasselfors bibliotek har öppet sex timmar per vecka för allmänheten och fyra timmar för skolan. Från midsommar till mitten av augusti har filialerna stängt. I Laxå bemannas Centralskolans skolbibliotek 20 timmar per vecka och på Kanalskolans och Saltängsskolans skolbibliotek sex timmar per vecka på respektive skola.

Bibliotekets huvudsakliga tjänster/aktiviteter utgörs av:

- Information till besökare och låntagare
- Medieutlåning
- Tillhandahållande av internetdatorer
- Läsfrämjande verksamhet för barn
- Skolbiblioteksverksamhet
- I viss mån utställningar/arrangemang samt uppsökande biblioteksverksamhet

Bibliotekets tillgänglighet

Barn- och utbildningsnämnden har i februari 2006 antagit en handlingsplan för ökad tillgänglighet till biblioteksservice för personer med funktionshinder. Uppdraget att göra en sådan plan kom från Statens kulturråd till landets bibliotek. I uppdraget ingick att göra en plan för huvudbiblioteket, filialbiblioteken innefattades ej.

Huvudbiblioteket ligger i markplan. Entrén har knappar för automatisk dörröppning. De publika utrymmena i bibliotekslokalen är tillgängliga. Det som är problem är handikaptoaletten som ej uppfyller dagens krav samt hiss till källarplanet som inte heller är godkänd enligt nuvarande regler.

I källaren finns en hörsal som ibland används för konstutställningar och möten. Böcker ur magasinet i källaren plockas fram av personal när önskemål finns.

Utlånings- och informationsdiskarna är placerade nära entrén, vilket gör det lätt att få omedelbar ögonkontakt med besökande. Diskarna är höj- och sänkbara och kan enkelt anpassas i höjd efter behov hos personal och besökare.

Hyllorna för talböcker, böcker med stor stil samt lättlästa böcker är placerade nära disken, så att personalen kan assistera vid behov.

Medieplan

En medieplan för Laxå bibliotek finns, som är antagen av Barn- och utbildningsnämnden år 2003.

Planen revideras regelbundet inom biblioteket och gallring av mediebeståndet genomförs då. Urval och inköp av nya medier sker kontinuerligt.

Basen i vårt utbud är de tryckta böckerna. Det finns även talböcker, för läsare med funktionshinder, samt ljudböcker. Några dagstidningar samt ett urval tidskrifter finns. Biblioteket erbjuder för närvarande fem betaldatabaser, samt möjlighet att låna e-böcker via internet.

Efterfrågade böcker som vi ej har köps in eller lånas in från andra bibliotek, s.k. fjärrlån.

Biblioteksverksamhet och service för olika åldrar och grupper

Målgrupp	Verksamhet/service
0-6 år	<p>Samarbete med BVC i form av presentkort som delas ut vid 8-månaders samt 4-årskontroll. Bok kan hämtas på kommunens bibliotek.</p> <p>Föräldragrupper kommer till biblioteket för att få information om språkutveckling och läsning. Pekbok delas ut som gåva.</p> <p>Förskolor/dagbarnvårdare: besök av grupper på biblioteken, utskick av boklådor till avdelningar, sagoläsning av bibliotekspersonal, sagopåsar med böcker för utlån till föräldrar finns på varje förskola/DBV-lokal. Sagopåsar samt bokdepositioner finns även på familjecentralen Killevippen.</p> <p>Förskoleklass: Alla grupper har lånetid varannan vecka på sitt skolbibliotek. Gåvobok delas ut till alla barn i förskoleklass. Bokombudsträff finns för förskolor/dagbarnvårdare. Bibliotekspersonal arrangerar träffar några gånger per år.</p>
7-13 år	<p>Bemannade skolbibliotek på varje skola. Varje klass har fast lånetid varannan vecka.</p> <p>Bibliotekspersonal bistår även elever och personal med bokdepositioner, bokprat, handledning i informationssökning m.m. I tätorten kommer år 6 på klassbesök till huvudbiblioteket.</p>
14-16 år	<p>Bemannat skolbibliotek. Bibliotekarien handleder enskilda elever samt klasser i</p>

informationssökning, har bokprat i klasser, sköter utlån av böcker, samarbetar med lärare vid olika uppgifter och projekt.

Övriga studerande	Stöd till enskilda studerande i form av informationssökning, inköp eller fjärrlån av studielitteratur. Biblioteksvisningar för vuxenstuderande.
Föräldrar	Medverkan vid föräldramöten inom barnomsorg och skola samt vid möte med barnavårdscentralens föräldragrupper.
Äldreomsorg	Bokdepositioner till särskilda boenden. ”Boken kommer”-verksamhet till personer som inte kan ta sig till biblioteket p.g.a. sjukdom eller annat hinder.
Personer med funktionshinder	Information om och utlåning av media anpassade till målgruppen. För barn med någon form av läshinder och deras föräldrar finns en s.k. ”Äppelhylla” med anpassade medier. LL-grupp för personal inom omsorgen, där biblioteket är sammankallande.
Invandrare	Bokdepositioner på olika språk lånas vid behov in från länsbiblioteket och Internationella biblioteket. Kurser i nybörjarsvenska finns för hemlån.
Övriga	Allmän biblioteksverksamhet: information, litteratursökning, lästips. Internetanvändning.

Service till släktforskare, bl.a. abonnemang på databasen Genline.

Bokdepositioner till vårdcentralen och folktandvården. Visning av biblioteket för föreningar och andra grupper.

Samverkan

I vår verksamhet samverkar vi med flera olika aktörer, som kan ses ovan. Inom den kommunala organisationen är det främst med vård & omsorg, förskola och skola samt vuxenutbildningen. Det finns även viss samverkan med landstinget, framför allt genom kontakterna med barnavårdscentralen. Biblioteket har även mindre bokdepositioner på vårdcentralen och folktandvården.

En viktig samverkanspartner är Länsbiblioteket i Örebro, som är en del av Regionförbundet. De anordnar fortbildning samt kompletterande medieförsörjning i form av inköp av viss media och medietransporter mellan kommunbiblioteken. Samverkan sker även med övriga kommunbibliotek i länet när det gäller lån av böcker samt genom nätverksträffar.

Bibliotekssystemets dataserver delar vi med Askersund och Hallsberg.

Övrig service

Datorer och internetanvändning

Fem internetdatorer finns för allmänheten. Tre av dem kan bokas och två är drop in-datorer. Möjligheter finns för ordbehandling. Databaser som biblioteket har abonnemang på finns tillgängliga på datorerna.

Det finns även en dator avsedd för sökning i bibliotekets katalog.

En publik internetdator finns på respektive filial.

Utskrift kan göras av användarna.

Kopiering

Allmänheten har möjlighet att få hjälp att kopiera när det gäller enstaka kopior av medhavda original eller ur böcker/tidningar.

Arrangemang

Vid några tillfällen per år brukar huvudbiblioteket ha öppet en helgeftermiddag. Det brukar då vara någon aktivitet i lokalerna samtidigt som biblioteket är öppet för lån och läsning. Dagen brukar ha ett visst tema, t.ex. släktforskning, trädgård, scrapbooking, och ske i samarbete med någon förening eller liknande.

I hörsalen i källaren är det vid några tillfällen per år konstutställningar eller andra program.

På skolloven anordnar biblioteket läseklubb på huvudbiblioteket samt filialerna för intresserade barn i åldrarna 8-13 år.

För skolbarn ordnas ibland på loven frågetävlingar med böcker som pris.

Biblioteket ansvarar för genomförandet av författarbesök i skolan för år 5 samt år 8.

Statistik för år 2008

Besök: 28 507 (-1 873) = i snitt 113 pers/öppetdag (-6)

Gäller huvudbiblioteket. Filialerna har ej besöksräknare.

Siffran inom parentes anger förändringen jämfört med föregående år.

Utlåning: 46 868 (+901)

Gäller utlåningen på huvudbiblioteket samt filialerna.

Siffran inom parentes anger förändringen jämfört med föregående år.

Lån per inv.: 8,0 (riksgenomsnitt 2007: 7,8)
Siffran gäller för folkbiblioteken, ej de rena skolbiblioteken.

Mediebestånd: 30 354 volymer till vuxna (63%), 17 812 volymer till barn och ungdom (37%)

Medieförvärv: 1 025 volymer till vuxna (59%), 717 volymer till barn och ungdom (41%)

Siffrorna gäller för folkbiblioteken, ej de rena skolbiblioteken.

Många besöker biblioteket utan att låna. Det kan handla om att läsa tidningar och tidskrifter, använda internetdatorer eller studera. Biblioteket som mötesplats har också en viktig social funktion.

Prioriterade mål för verksamheten under perioden:

- Utveckla biblioteket som **mötesplats** i **samarbete** med andra – Ett bibliotek för alla
- Främja barns och ungdomars **läsning** och **språkutveckling**
- Den **röda tråden av gemensamt lästa böcker** ska uppnås genom att en lista sammanställs med boktitlar som alla barn/elever från 1 år till årskurs 9 ska ha hört/läst när de slutar grundskolan. De böcker som finns på listan ska vara böcker som vilar på de demokratiska värdegrunderna.
- Bli ett bibliotek för ett hållbart kunskapssamhälle – Vara en del i **det livslånga lärandet**

Uppföljning och utvärdering

En handlingsplan, utifrån biblioteksplanen samt övriga kommunala mål, ska göras årligen på biblioteket. Planen följs upp och utvärderas efter avslutat kalenderår.

Biblioteksplanen revideras i början av varje mandatperiod.

Kontaktuppgifter:

Laxå kommun

Barn- och
utbildningsnämnden

695 80 Laxå

Tel vx. 0584-47 31

00

Fax 0584-107 41

E-post:

kommun@laxa.se

Webb-adress:

www.laxa.se